



Monumentnummer*: 523806

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 24 juni 2002
Kadaster deel/nr 82906/94

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Afferden Druten Gelderland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Afferden

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Druten E 676

Omschrijving**

Inleiding

Nabij de aansluiting van de Koningstraat met de Van Heemstraweg ligt aan de zuidzijde van laatstgenoemde weg in het buitengebied van Afferden een T-BOERDERIJ uit de tweede helft van de 19-de eeuw met middenlangsdeel en dwarsgeplaatst voorhuis. In oorsprong stamt de boerderij al uit de 18-de eeuw maar werd in 1915 verbouwd.

De boerderij is nog steeds in gebruik als akkerbouwbedrijf met voornaamste activiteit de aardappelteelt. Op het erf staan drie middenlangsdeelschuren, voorzien van een zadeldak met wolfseinden die in gebruik zijn als bedrijfsruimte en ook zodanig zijn ingericht. Twee schuren zijn geheel met golfplaten gedekt, de andere schuur is met riet bedekt. De voor-gevels van de twee met golfplaten gedekte schuren hebben met getoogde deeldeuren en staldeuren. De drie schuren vallen gezien de niet meer gave verschijningsvorm niet onder de rijksbescherming.

De voortuin is voor een deel lager gelegen en middels een lage keermuur gescheiden van het voor het voorhuis gelegen pad. Dit pad en de entree van het voorhuis wordt betreden middels een gemetselde trap. In de oostelijke zijtuin staan ter hoogte van het achterhuis verschillende leilinden. In de westelijke zijtuin en de achtertuintuin staan diverse bomen en struiken. De voortuin wordt aan de straatzijde afgesloten middels een oorspronkelijk, middelgroot smeedijzeren hekwerk met in het midden dubbele draaiende delen dat ook voor

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



bescherming in aanmerking komt. Nabij de T-boerderij wordt de Koningstraat begeleidt door monumentale kastanjabomen.

Omschrijving

T-BOERDERIJ uit de tweede helft van de 19-de eeuw. Het grote voorhuis heeft een voornamelijk en rijke uitstraling. Het achterhuis is sober en meer traditioneel vormgegeven.

Het vanuit een rechthoekig grondplan opgetrokken, gedeeltelijk onderkelderd (rechter beuk) VOORHUIS heeft twee bouwlagen en een zolderverdieping onder dwars geplaatst fors uitkragend geknikt schilddak op klossen. Het schilddak ligt met de nok evenwijdig aan de voorgevel en de Koningstraat. Op de uiteinden van de nok bevinden zich twee hoekschoor-stenen voorzien van een metalen, piramidevormige afdekking. Het dak is gedekt met leien in Maasdekking en watert af via uitkragende, door op klossen rustende geprofileerde bak-goten en zinken hemelwaterafvoeren. De nok en hoekkepers zijn voorzien van zinken dekplaten. In de kleine dakvlakken is een dakkapel onder schilddak aanwezig. Dit schilddak is gedekt met leien in Maasdekking waarbij de nok en hoekkepers met lood zijn afgedekt. De wangen zijn bekleed met zink en met een tweeruits raam.

In het midden van het vijf vensterassen brede voorhuis bevindt zich een tot boven de dak-rand uitrijzend torentje met relatief steil geknikt schilddak voorzien van een smeedijzeren bekroning. De in kruisverband gemetselde bakstenen gevels zijn voorzien van een gecementeerde plint. Ter plaatse van de overgang in de gevel van de begane grond naar de eerste verdieping bevinden zich smeedijzeren muurankers. De uitgespaarde vensteropeningen op de begane grond worden afgesloten door een anderhalfsteens hanekam en zijn voorzien van een houten met zink beklede en geschilderde lekdorpel. Aan weerszijden van de vensteropeningen zijn opgeklampte vensterluiken aanwezig. De hoge eerste bouwlaag heeft niet originele ramen. De vaste ramen met kalf zijn voorzien van tweeruits uitzetramen welke voorzien zijn van glas-in-lood. De uitgespaarde vensteropeningen op de eerste verdieping worden afgesloten door een anderhalfsteens hanekam en zijn voorzien van een houten met zink beklede en geschilderde lekdorpel. De vensteropeningen zijn voorzien van vierruits schuiframen. De overgang van de gevels naar het schilddak wordt (met uitzondering van de achtergevel) gevormd door een uitgemetselde band in baksteen, een fries van licht gevel verblendsteen en houten consoles.

De hoofdingang bevindt zich in het midden van de vijf traveeën brede en symmetrisch ingedeelde VOORGEVEL (noordwestgevel). Op de begane grond zijn aan beide zijden van de entree twee vensteropeningen aanwezig.

De entree wordt gevormd door een rechthoekige deuropening in een neoclassicistische omlijsting voorzien van een dichte, houten paneeluur en een gietijzeren meerruits bovenlicht. Onder het balkon bevindt zich een kunstig vormgegeven armatuur. Op de eerste verdieping zijn aan beide zijden van de middenas twee vensteropeningen aanwezig. In het middendeel bevindt zich een verticale, rechthoekige gevelopening die toegang geeft tot een portiek. De teruggelegen deuropening is voorzien van een dubbele, balkondeur met glas-in-lood bovenlicht. Boven de voordeur is een rechthoekig houten balkon aanwezig dat wordt ondersteund door bewerkte houten consoles. Op de hoeken van het met zink afgewerkte grondvlak bevindt zich een bewerkte houten balustrade met daartussen een houten leuning waaronder kunstig bewerkte, gietijzeren spijlen.

Het door de gootlijst doorstekende torentje is voorzien van uitkragende lisenen. Tussen deze lisenen wordt het portiek afgesloten door een bewerkte hardstenen balk met daarop een verdiept liggend muurvlak met daarin een vensteropening. Deze vensteropening wordt middels een anderhalfsteens hanekam afgesloten en is voorzien van een houten met zink beklede lekdorpel en een stolpraam. De overgang tussen torentje en dakvlak wordt op gelijke manier vormgegeven als bij de overgang tussen de gevels en het schilddak.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



De LINKER ZIJGEVEL (noordoostgevel) is op de begane grond voorzien van twee vensteropeningen. De rechter vensteropening is geheel identiek met de vensteropeningen in de voorgevel. Links daarvan in een ingekorte vensteropening aanwezig voorzien van een samengesteld, niet origineel raam. Op de verdieping ligt in het verlengde van de ingekorte vensteropening een vensteropening voorzien van een vast tweeruits raam. De twee boven elkaar gesitueerde vensteropeningen zijn niet voorzien van vensterluiken.

Tegen de ACHTERGEVEL (zuidoostgevel) van het voorhuis is het achterhuis gesitueerd. Aan weerszijden van het dak van het achterhuis bevindt zich in de achtergevel ter plaatse van de verdieping een vensteropening. Nabij de rechter zijgevel bevindt zich een oorspronkelijke vensteropening die horizontaal wordt afgesloten middels een kopse rollaag en voorzien is van een houten, met zink beklede lekdorpel. De vensteropening is voorzien van een vierruits schuifraam. Nabij de linker zijgevel bevindt zich een grotere vensteropening dan nabij de rechter zijgevel voorzien van een niet origineel raamtype.

In de plint van de RECHTER ZIJGEVEL (zuidwestgevel) bevinden zich twee kelderlichten met koekoek en horizontale diefijzers. De gevel is op de begane grond voorzien van twee vensteropeningen die identiek zijn aan de vensteropeningen zoals aanwezig in de voorgevel.

De RUIMTELIJKE INDELING van het woongedeelte bestaat uit een tot het achterhuis reikende middengang met rechts achterin een trap ; een kelder en een keuken en een woon-kamer in de rechter (zuidwestelijke) beuk ; een woonkamer en een gang met toilet in de linker (noordoostelijke) beuk. In het woonhuis zijn oorspronkelijke INTERIEUR-ELEMENTEN bewaard gebleven zoals de marmeren vloer, bewerkte trapbalustrade, paneeldeuren met bovenpaneel en zijlichten, dubbele paneeldeuren met glas-in-lood boven-lichten in de gang, zwart marmeren schouw in de woonkamer, stucplafonds met middenrozet, eenvoudige hoekstukken en lijsten in de vertrekken op de begane grond (o.a. de gang).

Het ACHTERHUIS heeft één bouwlaag en een zolderverdieping onder een zadeldak met wolfeind. Tussen de zuidoostgevel en een van met riet bedekte schuur bevindt zich een smalle doorgang die middels een gemetselde muur met poort en een houten afscheiding wordt afgesloten. Het dak is gedekt met antracietkleurige golfplaten en water af middels zinken en kunststof (?) mastgoten. In beide dakvlakken zijn tevens lichtdoorlatende platen aanwezig. Ook zijn in beide dakvlakken nabij de aansluiting met het voorhuis een dakkapel onder schilddak aanwezig. Dit schilddak is gedekt met gesmoorde Friese dakpannen waarbij de nok en hoekkepers met lood zijn afgedekt. De wangen zijn bekleed met zink en het stolpraam bestaat uit tweeruits raamelementen. De in kruisverband gemetselde GEVELS worden geleed door vijf lisenen en afgesloten door enkele uitgemetselde baksteenlagen en zijn met uitzondering van de achtergevel voorzien van een gecementeerde plint. De uitge-spaarde vensteropeningen worden segmentboogvormig afgesloten en zijn voorzien van bakstenen lekdorpels. De vensteropeningen zijn overwegend voorzien grote vijftienruits en kleinere tienruits stalen stalramen.

De LINKER ZIJGEVEL (noordoostgevel) heeft nabij de aansluiting met het voorhuis een niet originele, horizontaal afgesloten toegangsdeur met zijlicht. In deze gevel zijn tussen de lisenen vier kleinere tienruits stalen stalramen aanwezig. De symmetrisch ingedeelde ACHTERGEVEL (zuidoostgevel) is voorzien van houten wind-veren en bevat naast diverse muurankers (vier grote verticale muurankers en twee kleine, diagonale muurankers) twee grote vijftienruits stalen stalramen, twee rondboogvormige staldeuropeningen die worden afgesloten door een dichte, opgeklampte, houten deur en een korfboogvormig afgesloten deeldeuropening die voorzien is dubbele deeldeuren waarvan één uit twee delen bestaat.

De RECHTER ZIJGEVEL (zuidwestgevel) heeft nabij de aansluiting met het voorhuis een niet oorspronkelijke, horizontaal afgesloten deuropening met dubbele, open terrasdeur. Rechts van deze deuropening bevindt zich een niet originele horizontaal afgesloten

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



venster-opening voorzien van een stolpraam met vast bovenlicht. Aan weerszijden van de venster-opening zijn opgeklampte luiken aanwezig.

Het bedrijfsgedeelte is voorzien van een niet oorspronkelijke cementdekvloer. De inwendige houtconstructie bestaat uit vier hoge dekbalkgebinten met elk een extra horizontale balk, waarop nokstijlspanten met kreupele stijlen. In het achterhuis is een deel van de zolderverdieping is middels plaatmateriaal afgesloten van de begane grond.

Waardering

T-BOERDERIJ uit de tweede helft van de 19de eeuw.

-\tVan architectuurhistorische waarde als typologisch goed en gaaf voorbeeld van een grote boerderij met dwarsdeel en dwarsgeplaatst voorhuis. Het object valt op door de hoog-waardige esthetische kwaliteiten, zoals de bijzondere vormgeving van het voorhuis met fors uitkragend geknikt schilddak. De boerderij is gaaf bewaard gebleven qua hoofd-vorm, gevelindeling, materiaalgebruik en interieurindeling. Bovendien bezit het pand diverse waardevolle interieurelementen. Ook is de boerderij een goed voorbeeld van assimilatie van een hereboerderij aan de villabouw.

-\tVan stedenbouwkundige waarde vanwege de prominente ligging in het landschap aan de zuidzijde van de Van Heemstraweg nabij de aansluiting met de Koningstraat en de ensemble-waarde met de overige agrarische bedrijfsgebouwen.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Boerderij(M1)